

1 вересня 2010 року

Перший урок

Тема: Твої символи, Україно!

*Підготували: заступник директора з НВР Ліпіщук Л.В.,
методист Руда О.Б.*

Мета. Поглибити знання учнів про нашу державу - Україну, продовжити ознайомлення учнів із державними символами нашої держави, формувати національну свідомість учнів, виховувати патріотів рідної держави, повагу до її символів; виховувати любов до рідного краю, його історичного минулого і сучасного, свого народу, готовність свідомо служити інтересам своєї Батьківщини.

Обладнання. зображення прапора і герба України, текст гімну, Конституція України.

Викладач. Щасливі ми, що народилися на такій чудовій, багатій, мальовничій землі. Тут жили наші прадіди, діди. Тут живуть наші батьки - тут корінь нашого українського роду, що сягає сивої давнини. І де б ми не були, скрізь відчуваємо поклик рідної землі. Кожний народ створив десятки тисяч слів для позначення різних об'єктів та явищ. Одні з них звучать вагомо і довгий час існують у мові, інші поступово зникають. Але є слова, які можуть зникнути лише тоді, коли зникне сам народ, що створив їх. Одне з них — Батьківщина.

(Учні дають відповіді на запитання викладача).

- Як ви розумієте значення слова Батьківщина?
- Що воно означає для вас?
- Що або кого ви собі уявляєте, коли чуєте слово Батьківщина?

Батьківщина — це отча земля, наш рідний край, місце, де ми народилися, уперше побачили і пізнали світ, почули колискову пісню, рідну мову, відчули любов і ласку. Вона для кожного з нас одна, як і мама, адже:

Можна все на світі вибирати, сину,

Вибрати не можна тільки Батьківщину.

Так писав у своїх віршах відданий син нашої землі, поет Василь Симоненко, патріот і мужній громадянин. Як рідну матір ми не вибираємо, так і Батьківщину людина не вибирає, але прикипає до неї всім серцем, як і до рідної неньки, проймається великою і світлою любов'ю на все своє життя.

Ми з гордістю та радістю можемо заявити всьому світові, що засяяла веселка над нашою землею, нашою державою: Україна здобула волю і незалежність. Перед світом постала держава з давньою історією, національною духовною культурою, працьовитим миролюбним народом. Тут наші державні корені, тут наша земля, яка дала нам горде ім'я — українці. Всіх нас з'єднало одне слово — Україна!.. Кожна людина найбільше любить той край, де народилась і живе. Кожен пишається своєю рідною землею. Завжди хоче сказати про неї найкраще.

Україна в давній славі,

В козацьких пригодах,

На завітчаних левадах,

В рідних синіх водах.

Україна в тих долинах

І високих горах,

На степах буйних широких,

У гаях, у борах.

Україна в білих селах,

*У густих садочках,
У хрещатому, барвінку,
У синіх квіточках.
Україна на яворах
Пташкою співає,
На стрілецькій могилі
Голову схиляє.
Україна в рідній мові
І в пісні прекрасній, -
Україна в рідному ліцеї,
В майбутності ясній.
Україна в чистих хатах,
І в сільській церковці,
У дитячому серденьку,
В розумній головці.
Україна в ясних зорях,
В сонці, що над нами,
в очах добрячих, ясних
Рідненької мами.*

Викладач. Кожна держава світу має свої символи. Що ж означає слово символ? Символ — це знак, умовне позначення якогось предмета чи явища. Наша Україна теж має свою символіку.

— Які державні символи України ви знаєте?

(Відповіді учнів).

Герб - символічний знак, ключ до історії, роду, міста, держави. Ще герб - це відмітний знак, картинка. Герби бувають різні: на них зображують рослини, звірів, птахів. Знак свідчить про те, чим славна держава, що символізує її могутність.

Зображення тризуба на території нашої держави має дуже давню історію. Наскальні малюнки, гончарні вироби, монети, прикраси, які розкопують археологи, свідчать про те, що тризуб був поширений тут ще у IV-I тис. до нашої ери, тобто 3 - 6 тисяч років тому...

За часів Київської Русі у X-XI ст. бачимо тризуб на золотих і срібних монетах князя Володимира Великого. Потім він стає ознакою державної влади для нащадків Володимира — князів Святослава і Ярослава Мудрого. Є він і в гербі дочки Ярослава — князівни Анни, яка стала королевою Франції.

Саме тому, що на землях України тризуб має безперервну тисячолітню традицію, він визнаний символом Української держави. Можна пофантазувати з приводу того, що саме символізує тризуб.

Тризуб означає триєдність життя - батько, мати, дитя, які символізують силу, мудрість і любов. Тризуб ще відображає і єднання трьох стихій - землі, води, повітря, без яких неможливе життя. Якщо придивитися уважно до герба, то можна ще й скласти слово з його частин — воля. Адже до волі завжди прагнув український народ.

Викладач. Державний прапор України - це національний прапор України, що являє собою прямокутне полотнище, яке складається з двох рівних за шириною горизонтально розташованих смуг: верхньої - синього кольору, нижньої - жовтого кольору, із співвідношенням ширини прапора до його довжини 2:3.

Жовтий колір — це колір пшеничної ниви, колір зерна, що дарує життя усьому суццюму на землі. Жовтий колір — ще й колір жовтогарячого сонця, без лагідних променів якого не дозрів би, не заколосився б життєдайний хліб.

Блакитний колір - це колір ясного, чистого мирного неба. А хіба без живлющої матері-води визрів би й заколосився хліб? От вам і ще блакитний колір - колір цариці-води!

Отже, жовтий колір — колір хліба, життя, а синій - це колір неба, миру. Тому, мабуть, народ України й вибрав поєднання цих кольорів для свого національного прапора.

Викладач. Найбільшим святом для українського народу став день 28 червня 1996 року - день прийняття Основного Закону - Конституції України.

У статті 20 цього документа записано: «Державними символами України є Державний прапор України, Державний герб і Державний гімн України».

Велична й трагічна історія пісні-гімну «Ще не вмерла України». Яскравим виявом патріотично-національних почуттів українців стала поява вірша поета і етнографа Павла Чубинського «Ще не вмерла України». Жодному іншому твору не судилося така велична і трагічна доля. Велична, бо в ньому втілена споконвічна мрія народу стати суверенним, здобути волю, виражена незламна віра у відродження України. А трагічна, бо понад століття пісню-гімн переслідували, забороняли, знищували — але не знищили.

Функцію національного гімну пісня «Ще не вмерла України» виконувала протягом усього часу існування Української держави. Однак державне затвердження отримала лише згодом — 15 березня 1939 року — як офіційний гімн Карпатської України, що виникла 1939 року. Цим актом було підкреслено зв'язок традицій державності України. Але, на жаль, Карпатська Україна проіснувала недовго. Разом з її упадком гімн «Ще не вмерла України» був заборонений. Та настав час відродження, воскресіння. Воскресла Україна, відроджуються національні традиції, її символіка, патріотичні і духовні гімни, а серед них і «Ще не вмерла України». Тисячі і тисячі вірних синів народу з цією піснею на устах боролися за волю України, а сьогодні це символ, який затверджений Конституцією України. І, звичайно, найкращі сьогодні слова про її автора Павла Чубинського та композитора Михайла Вербицького.

(звучить гімн України)

Викладач. Ви - наша надія, майбутнє України. Ми прикладемо багато зусиль для того, щоб майбутнє це було добрим і щасливим, щоб стали ви справжніми українцями із гарячими серцями, розумними головами, чистими помислами.